

NR 3 | 2006 | ÅRGÅNG 8

HEDENBLADET

För dig i Heden, Hamptjärnmoran, Hedsvedjan, Trångfors, Framnäs, Kusön, Bodforsen, Mjedsjön, Övre Heden och Slumpberget.

Med hösten kommer också den vackra frosten, foto: Henry Magnusson.

Till vänster en bild när Peter Backman tar några djupa andetag innan han flyger iväg. Läs mer om detta på s. 4-5, foto: Harry Hannu.

Till höger ser vi lille Adam som var ensam kille bland 35 tjejer den 18/8 på Forsgården, se s. 26-27, foto: Elin Järnberg.

INDEX

PARAMOTORFLYGNING	4-5	CYKELUTFLYKT	11	NATTBINGO	17
SKOLAVSLUTNING	8	ÄLGJAKT X 2	12-13	HEDSVEDJAN	14 18
FOTBOLL	9	LUDVIGS SKRÄLL	14	BODFORSEN DEL I	20-22
MÖTESPLATSEN	10	SURSTRÖMMING	15	BONDSKAN LEVER	24-25
		HÄSTVÄG	16	TJEJTRÄFF	26-27

I sommarens soliga dagar!

TEXT IVAR SUNDSTRÖM FOTO HENRY MAGNUSSON

Så har den fantastiska sommaren 2006 tagit slut. En sommar som varit den varmaste på många, många år. En sommar då gräsmattan i Hamptjärnmoran blivit till en brunbränd ökenplätt. En sommar med oändligt många solgassiga, medelhavsheta dagar. En sommar då allt som växer lidit hårt av torkan, då glassarna gått åt som smör i solsken och Aldersjön varit ett vattenhål för gammal som ung. Kort och gott en sommar som man bara kan drömma om.

EN OCH ANNAN, däribland jag själv, har funderat över att det kan vara varmt så länge. Funderat över vad det beror på? Kan människorna verkligen lyckats förändra klimatet så att vädret påverkas? Experterna är inte eniga, fast när är experter eniga? Tyvärr har torkan orsakat en häftig skogsbrand i min barndoms by, Bodträskfors. En enda liten gnista och katastrofen var ett faktum.

SJÄLV HAR JAG HÅLLIT dessa allvarliga tankar ifrån mig. Jag har upplevt en fantastisk sommar. Dels har jag praktiserat. Att vara praktikant när man är över de 50 är en lite märklig upplevelse. Att liksom flytta tillbaka en massa år men ändå ha kvar sina erfarenheter ger perspektiv. Jag har under min praktik undrar över hur jag själv bemöter dem som är nykomlingar, de där som inte kan. Jag tror att det är nyttigt att fundera över sådana saker ibland. Dessutom hade jag lyckan att få jobba med unga människor, tonåringar i mina egna barns ålder. Som förälder möter man ofta sin tonåring på ett ganska bråkigt och avvisande sätt. Nu fick jag se tonåringen från den bästa sidan, nyfiken och vetgirig, fylld av mogna och kloka tankar. Det var också en gåva att få ta emot!

DEN UNDERBARA SOMMAREN tagit slut och hösten har kommit. Med hösten kom fjärrvärmen till vårt kvarter. Ett tag förvandlades vårt kvarter till skyttegravar. Tack och lov verkar det mesta vara över nu, en liten söt grävmaskin har fyllt igen

löpgraven på vår tomt. Fast fjärrvärme är ett gigantiskt projekt. Jag tror att vi villaägare kan vara tacksam för fjärrvärmens i höst, elpriset lär inte sjunka nämnvärt efter den torra sommaren. Inte för att en regnig sommar påverkar elpriset. Det avgörs faktiskt av hur mycket det kostar att producera en kilowattimme i ett kolkraftverk i Tyskland.

NU ÄR DET ÅTERIGEN dags för val i Sverige. Jag upplever valrörelsen ljum och utan drag. Vi får verkligen hoppas att det inte påverkar valdeltagandet. För att en demokrati ska fungera krävs ett politiskt deltagande, även av oss som ska rösta. Det är när väljarna slutar rösta som det blir öppen för mygel och maktmissbruk. Oavsett vilka som vinner valet hoppas jag på kloka och ansvarstagande politiker som sätter "folkets" intressen före sina egna. Tyvärr kan man ibland se motsatsen. Jag tror att för att en demokrati ska fungera krävs det att man ideligen tittar till den.

Eller som scouterna säger: Var redo!

REDAKTION & ANNONSPRISER

Ansvarig utgivare: Harry Hannu. **Tidningsredaktör:** Peder Bergquist. **Adress:** Hedgården, Smaragdvägen 58, 961 46 Boden. **Telefon och fax:** 0921 - 65656.

E-post och websida: hedensby@spray.se, www.bodenonline.com/heden. **Redaktion:** Peder Bergquist (65115), Månica Brännström (65933), Anita Wikström (65084), Dyveke Hedström (070-304 23 92), Ragnar Nyström (65589), Elisabeth Vanhaniemi (65602), Elin Järnberg (16566) Ivar Sundström (65051), Harry Hannu (65838), Gunilla Larsson (65488).

Upplaga: 1100 ex. Utdelas gratis till hushållen i Heden, Hamptjärnmoran, Hedsvedjan, Trångfors, Framnäs, Kusön, Bodforsen, Mjedsjön, Övre Heden och Slumpberget.

Annonsbokning: 65932.hedensby@spray.se.

Tryckeri: Björns tryckeri i Boden.

Utgivningsplan: Fyra gånger per år.

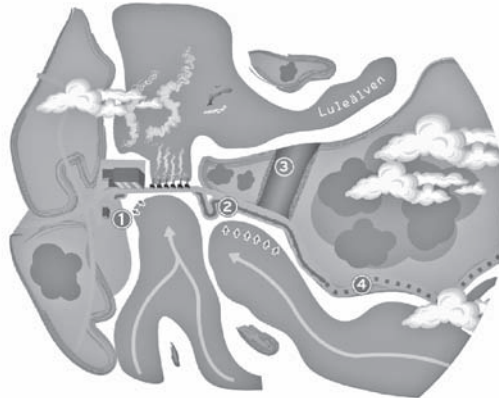
Storlek	Pris enstaka annons	ANNONSPRISER:	
		Ideella föreningar utan vinstsyfte	Pris i för sex utgivningar
1/1	1400:-	1200:-	7200:-
1/2	800:-	700:-	4300:-
1/4	500:-	400:-	2700:-
Baksida	3000:-		

*Hedens
byutveckling*

Byautvecklingsföreningen förbehåller sig rätten att avgöra om ett bidrag som insänts skall bedömas som artikel eller annons och meddela författaren sitt beslut före tryckning. För företag eller verksamhet som bedrivs i vinstsyfte gäller följande: Eftersom tidningen är registrerad som periodiskt utgiven tidskrift utan vinstsyfte och utgiven av ideell förening kommer ingen moms att redovisas eller faktureras.

Dammförstärkning vid Vittjärv kraftverk.

Projektet som startade hösten 2005, att förstärka dammarna kring Vittjärvs kraftverk är inne i slutskedet. Innan årsskiftet ska alla arbeten vara slutförda.

Åtgärd nr 1

På vänster sida har arbetet färdigställt så att bara asfalt och återställning av övriga ytor, gräs och grus etc., kvarstår.

Åtgärd nr 2

Höger damm har höjts till färdig nivå, endast smärre yttre justeringar kvarstår

Åtgärd nr 3

Det nya utskovet är färdigschaktat och förstärkningen i botten av kraftiga betongplattor pågår. När botten i övrigt är beklädd med stora stenar skall dammen återuppbyggas i sin helhet. Arbetet färdigställs under oktober månad.

Åtgärd nr 4

Invallningen mot Fiskodlingen i Heden är klar i höjd och sträckning. Viss finputsning med jordmassor utförs under oktober månad.

Målet, att Vittjärvs dammar skall vara fullständigt säkra mot väder, vind och de vattenmassor (högsta flöde) som kan komma en gång vart 10.000 :e år ter sig nu inom räckhåll. Vattenfall tackar de närboende för visat intresse och visad hänsyn.

Jan-Erik Janson
Projektsponsor Vattenfall

Jag hade följt Peters flygning sedan vi första gången såg honom sakta "puttra" över Heden i riktning mot Degerbäcken.

Nu hade vi till slut kommit till platsen för själva landningen. Snabbt körde vi fram till Peter som redan var på väg att lasta in all utrustning i bilen.

EFTERSOM DET SER så fantastisk roligt ut, ville jag ställa en massa frågor som kan ge er andra en liten uppfattning om vad Paramotor är för något.

Peter berättade att han är ganska färsk som flygare. Han har tagit sitt certifikatet i april innevarande år, ett så kallat PM 1 certifikat.

Utbildningen har han genomfört under en 8 dagars intensivkurs i Piteå till en kostnad av 8500 kr, om man är medlem i Piteå flygklubb vill säga, annars får man räkna med en kostnad på ca 10000 kr.

PETER BERÄTTAR vidare att Paramotorflygning blivit tillåten först

2004 i Sverige och att det finns en hel del grundläggande regler som man måste känna till för att kunna få sin licens. Man får bla inte flyga under 50 meters höjd utan markägarens tillstånd. Generellt gäller annars allemansrätten.

DEN HÄR FORMEN av flygning har ökat explosionsartat senaste tiden, förmodligen bla annat beroende på att det är förhållandevis billigt, enkelt, säkert och ganska okomplicerat. Utrustningen väger cirka 22 kg och består av motor med propeller försedd med skydd, bärsele med nödvändiga reglage och en nödskärm ifall den ordinarie skärmen skulle skadas. En ny komplett utrustning kostar ungefär 60000 kr, men man kan få en begagnad för ungefär halva priset.

NÄR NI SER PETER susar fram, flyger han på ca 200-300 meters höjd. GPS-en hjälper till att visa riktning, fart och höjd. Detta är viktigt att känna till eftersom bestämmelserna

är många. Man får inte flyga högre än 600 meter utan att ha tillgång till kommunikationsradio för kontakt med luftrummet som styrs från Luleå flygledning. Utanför Luleås "flygområde" så kallat TMA, kan man dock flyga upp till 2000 m.

Glidtalet på paramotorflyget är 6 till 1, dvs på 6 meter i sida sjunker den 1 meter. Det gör att man kan landa säkert utan att motorn är igång. Tanken med bränsle räcker till ca 3 timmars flygning. Sträckan avgörs av bland annat utrustningen och vind- och väderförhållanden.

VARFÖR MAN SER PETER flyga på kvällarna har att göra med att förhållandena är lugnare då det inte blåser så mycket. Efterhand som han blir säkrare på att flyga kommer han till nästa år att kunna att ta ett så kallat PM 2 certifikat vilket ger honom större och vidare möjligheter att flyga.

Vi vaccinerar Boden

Nu är det snart dags för vaccination mot influensa och pneumococc-lunginflammation.

Alla som är 65 år eller äldre bör vaccinera sig mot influensa årligen. Dessutom finns vissa riskgrupper (hjärt- och lungsjuka, vissa diabetiker mm) som bör vaccinera sig oberoende av ålder. Alla dessa får influensavaccinationen helt kostnadsfritt.

Vi håller därför Öppet Hus med Drop-In-Mottagning:

Onsdagar i november (1, 8, 15, 22/11) 9.00 -- 18.00

Tisdag 28/11 9.00 -- 15.00

Lördag 18/11 10.00 -- 15.00

OBS!! November gäller för i år. Se också annonsering i Annonstidningen.

Hos oss får Du också hjälp med alla andra typer av vaccinationer

Läkarmottagningen ÅKERBÄRET, Kungsgatan 22, 961 31 BODEN

Tel 0921 - 505 01 fax 0921 - 505 12

Peter Backman som ni sett surra fram på sommarkvällarna. Nedan ser vi en komplett motor som bärs på ryggen.

TÄNK, OM MAN KUNDE FLYGGA?

Peter Backman från Lillavan, i Degerbäcken, gled in över Hedens flygplats och landade på gräsytan intill den asfalterade start- och landningsbanan.

TEXT OCH FOTO HARRY HANNU

MIKAELSKYRKAN HÖSTEN 2006

”Lär mig du skog, att vissna glad
en gång som höstens gula blad: en
bättre vår snart blommar, då härligt
grönt mitt träd skall stå och sina djupa
rötter slå i evighetens sommar”
(sv. psalm 304:1).

Vi gjorde i början av år 2006 en enkel ENKÄTUNDERSÖKNING. Här följer några slutsatser som vi tycker oss kunna utläsa av de svar som inkommit:

- Det är genom gudstjänsten som de flesta kommer i kontakt med Mikaelsskyrkan. Om man exempelvis är med i en barngrupp eller sycirkel så kommer man ändå samman i gudstjänster några gånger per år.

- Folk känner till vår satsning på att vara en familjekyrka.

- Informationen om Mikaelsskyrkans verksamhet når fram på olika sätt, ofta genom vänner och bekanta

- Kristen undervisning för vuxna efterfrågas. Exempelvis: retreatter och samtalsgrupper.

- Det finns olika uppfattningar om vår gudstjänsttid (kl. 18.00), de äldre mest negativa.

- Enkätsvaren gav en enormt positiv och uppmuntrande respons på Mikaelsskyrkans lokaler, aktiviteter, personal och gemenskap. Ett exempel: "Jag tycker att kyrkan är välkomnande, den känns modern, i tiden."

GUDSTJÄNSTER: söndagar kl. 18.00.

TORSDAGSDRAGET. För alla barn mellan 4 och 12 år på torsdagskvällar.
4 - 6 ÅR: kl. 17.30 - 18.30
7 - 10 ÅR: kl. 17.30 - 19.00
11 - 12 ÅR: kl. 17.30 - 19.00
Pyssel, sång, lek och andakt!

LITEN OCH STOR. Du som är hemma med dina barn! Kom med på tisdagar mellan klockan 13.00 och 15.00. Då är det Liten och Stor i Mikaelsskyrkan. Då sjunger vi och leker, fikar och pratar.

EXODUS: Mikaelsskyrkans vuxenkör. Känner du att du vill sjunga ut? Kom med och sjung med damkören Exodus på torsdagskvällar klockan 19.15. Om du har frågor kontakta Lena Engvall (0921-65960).

LUNCHER. Torsdagar klockan 12.00. Då serveras mat och någon inbjuden gäst har en halvtimmes program. Kostnad: 50:-. Under hösten är det följande datum:
12/10 Tomas Bergeskans och Eva Styvén "Musik och lyrik", 2/11 Trivselträffen med Kjell Lindström, 10/12 ("jullunch" söndag kl. 16.00).
För anmälan ring: 0921:65950 eller 18985.

HEDENS ARBETSKRETS är den äldsta arbetskretsen som nu finns i Boden, startade mest troligt någon gång på 1920-talet. Du är välkommen att delta. Datum: 18/10, 15/11, 13/12. Har du frågor så kontakta Monica Masman (0921-65950).

MÅNDAGSTRÄFFEN. På måndagar klockan 12.30 samlas vi i Mikaelsskyrkan för samtal och ett och annat handarbetsprojekt. Måndagsträffen är en mötesplats i början av veckan som du är välkommen till.

Svenska kyrkan
ÖVERLULEÅ FÖRSAMLING

FÖR KONTAKT:
MONICA (PEDAGOG) 65950, ÅSA (DIAKON) 65951, LENA (KANTOR) 65960, KRISTINA OCH ÅSA (HUSMOR) 65969, PRÄST 65964.

19 juli 2006
Robert Bror Edvin Dahlin,
Therese och Robert,
storebror Ludvig.

17 juni 2006
Clara Lea Linnea Vainio, Maria
och Rikard, storasystrarna
Cecilia och Cornelia.

23 juli 2006
Linnea Tindra Eva Winroth,
Anders och Eva-Marie, storasyster
Cecilia.

Vill du sätta in familjens dopkort? Skicka in dopbilder
(med alla uppgifter om namn och datum o.s.v.) till:
peder.bergqvist@egonet.se

Stearinljus
Egen design och tillverkning

Öppettider: Tisdag-Fredag 11.00-17.00, Lördag 11.00-14.00

LjusBoden

Smaragdsv. 15, Boden. 0921-652 15, 070-635 95 91
www.ljusboden.se

ANNORLUNDA SKOLAVSLUTNING!

TEXT OCH FOTO EILERT GEZELIUS

Skolavslutningar har jag bevittnat, både egna och mina fem barns. Första torde ha varit 1953 sedan har det varit med jämna mellanrum alla årtionden därefter. Men det är sommaren 2006 som slår alla de övriga och lägger sig i topp på "examenslistan". Det är inte för att det är den senaste, utan för hur den genomfördes.

ETT STORT SLÄP var framkört på skolgården, så långt såg allt ut som vanligt. Elever i olika klasser framförde sina sångnummer med stor bravur och känsla. Det kändes också hemtamt och som det skall vara, vacker sång, uppklädda elever och idel glada nunor. Men sedan förändrades allt! Speakern och presentatören Ludvig Henriksson Blomster förkunnade att nu skulle Ove hålla sitt tal till eleverna. Ove är nämligen ny rektor på Hedenskolan och han föredrar att man bara kallar

honom...just det Ove. Det gäller för såväl elever, personal och föräldrar.

DET VAR MÅNGA föräldrar som bespatsat sig på ett halvtimmeslångt tal av traditionellt rektorsstuk, men ack vad de bedrog sig. Ove sa några väl valda ord, sedan slängde han av sig kavajen, hängde gitarren om halsen och sedan blev inget sig likt längre. Framför släpet stod alla skolungar och ropade taktfast "Ove...Ove...Ove" och klappade takten. När han sedan kallade upp huvuddelen av sina lärare på flaket och körde rena rock-showen kunde inte ens allvarstygda föräldrar stå still. Det blev tryck på skolgården, ungefär som om Rolling Stones stod där uppe på flaket och faktum är, att inte ens de hade gjort det här bättre. Det var något eljest, det var något nytt och det var förbaskat bra! Den bästa skolavslutning jag varit med sedan tidigt 50-tal.

TÄNK ATT VÅGA BJUDA på sig själv så fullständigt, både av Ove och de lärare/lärarinnor vi så väl känner.

Efter showen när grejerna plockades ihop stötte jag samman med Ove och gav honom beröm för den här annorlunda skolavslutningen. Han torkade svetten ur pannan, smålog och sa.

-Man måste kunna bjuda på och vara sig själv. Vi hade bara repat ett par gånger i hemlighet, så det var inte många som visste om det i förväg.

JAG TROR INGEN GICK hem från Hedenskolan den här dagen utan att skina ikapp med solen, inte ens sexorna, som nu lämnar Heden för att fortsätta på Korpenskolan. Där lär det inte bli någon rockshow nästa sommar, utan en mer traditionell skolavslutning med tal enligt standardmall 1A.

Fem grabbar som gick ut Hedens skola: Ingemar, Jesper, Petter, Kevin och David. Rektor Ove med gitarr, en blandning av Peps Persson och Ulf Lundell. Nedan ser vi fröknarna på lastbilsflaket som rockade loss ordentligt till publikens odelade glädje.

Hedens IF:s pojkar födda 1993 som blev trea i Lapplandscupen.
Nedan ser vi pojkar 1994-1995 som också blev trea i Lapplandscupen.

Hembygdens förening, Hedens IF med anor från 1928 satsar hårt på ungdomsverksamheten. Under sommaren har åtta lag i skild ålder varit på cuper, spelat serie och i de yngsta åldrarna sammandrag.

FÖRENINGEN HADE anmält två lag till Lappland Soccer Cup i Lycksele. Det var pojkar födda 1993 och pojkar 1994/95. Cupen genomfördes förmodligen under varmaste perioden i Lycksele med en stekande sol och mellan +28 till +30 i skuggan. Det gick kanonbra för grabbarna. Pojkar 93 gick vidare i gruppspellet efter flera bra matcher. Men i semifinalen var det efter full tid lika och straffar skulle läggas. Det blev stolpe ut så Hedens IF fick göra upp om bronset, där de vann klart och koncist. Därmed slutade Hedens IF:s pojkar

-93 på en hedervärd 3:e plats i ett getingboliknande startfält.

POJKAR 94-95 hade haft en tung försäsong med idel förluster. Men dagen innan avresan till Lycksele tog de emot Sunderbyns pojkar på Knottvallen och vann med 6 – 4. Det här gav tydligen energibränsle till grabbarna. För i Lycksele blev det fyra segrar på raken i gruppspellet och solklar vinst i sin grupp. Heden var därmed framme i finalspel med segrarna ur de andra två grupperna. Det var stekande hett under söndagens två finalmatcher. Ett norskt lag, BBK:s pojkar och Hedens IF skulle göra upp. Efter två knappa förluster slutade pojkar 94-95 på en slutlig 3:e plats även de bland 13 anmälda lag. En helt strålande insats, som visar att de är på G mot nya hägrande mål. Det är sista året

de spelar 7-manna, nästa år väntar "riktig" fotboll på 11-mannaplan med dubbelt så mycket att springa och dubbelt så mycket att hålla reda på. Det skall bli spännande att se hur de klarar den övergången.

FANTASTISKA FOTBOLLSGRABBAR!

TEXT OCH FOTO EILERT GEZELIUS

Mötesplatsen!

Kontakta oss på hedensby@spray.se

Här är läsarnas mötesplats. Skicka in mejl till oss och ge oss tillåtelse att publicera det ni skriver, namn och e-postadress.

ELLJUSPÅRET!

Heden var en gång i tiden en ganska stor klubb inom skidorna. Sedan fick tyvärr skidorna stå tillbaka för fotbollen. Kanske är vi flera som är intresserade och kan ta på oss lite ansvar över spåret om vi får lite hjälp?

Hej Hedenbladet!

Jag skulle vilja att ni skriver en blänkare om elljusspåret i Hedenbladet. Finns det fler än jag som skulle kunna tänka mig ett engagemang i att hålla igång spåret? Skickar här svar som jag fått via mail av kommunen. Bifogar även skrivelsen som jag även kommer att skicka till kommunfullmäktige. Hälsn Anna Ek-Oja I 19!

Till kommunfullmäktige Boden angående: Elljusspår Heden:

I Heden- Hamptjärnmoran och Trångfors bor en stor del av Bodens barn och

ungdomar. I detta område hade vi tidigare ett jätte fint elljusspår. Detta är idag illa medfaret. I spåret ligger fallna träd och elstolpar. Det behöver röjas i vissa partier samt är barken som en gång legat där nästan borta.

Med tanke på hur många ungdomar som nyttjar/skulle kunna nyttja detta spår samt de många idrottsutövare som bor i området borde kommunen kunna göra en insats för att få spåret mer funktionellt. Då skulle även skolan

kunna nyttja det vid idrotten. Med hänsyn till miljön är detta också ett alternativ då vi som ska motionera slipper ta bilen in till stan för att ta våran joggingtur.

Vintertid är detta också ett mkt fint skidspår vilket jag vet då jag i min ungdom själv var aktiv i Hedens IF. Skulle det möjligen gå att ordna att kommunen någon gång drar upp ett skidspår?

Min önskan är att kommunen tittar på detta och ser om det går att finna en lösning på problemet.

Mvh Anna Ek-Oja
Fagottvägen 19
961 46 Boden
Tfn: 0921-65298
anna.ek-oja@telia.com

SVAR:

Hej Anna!

Elljusspåret i Heden har tidigare skötts av Hedens IF som under många år också i föreningens regi bedrev organiserad skidverksamhet. Föreningen fick också av kommunen ett kommunalt driftsbidrag för ändamålet. Nu har tyvärr föreningen sedan något år tillbaks sagt att man inte är intresserad av att sköta spåret längre varför verksamheten legat nere. Kommunen har tyvärr inte heller resurser eller medel för att permanent driva spåransläggningen. Skall spåransläggningen i Heden iståndsättas så måste man från föreningens och byns sida med ett lokalt initiativ visa att man är villig ta på sig ett ansvar för spåret. Om så är fallet så kan förvaltningen också när så är möjligt hjälp till med spårdragning osv.

Hälsningar

Leif Nordström

Kultur- och fritidschef

Digitalkamera Canon Ixus 300

med batteriladdare och kablar.

Pris: 300:-

Kontakta Hedens byautvecklingsförening: 070-6122322 eller hedensby@spray.se.

Mötesplatsen!

Kontakta oss på hedensby@spray.se

*Hedens
byautveckling*

Cykelutflykt Avan runt

TEXT LENNART OCH ANITA WIKSTRÖM FOTO LENNART WIKSTRÖM

Vi börjar vår cykelutflykt vid Hedgården och cyklar mot Hednoret. Vår och höst brukar det vara många sjöfåglar där vägen går längst älven. Där brukar många fågelskådare spana efter svanar. Efter vägen passerar vi Hednorets järnvägsstation som nu är privatbostad.

CIRKA 500 METER bortom Hednorets järnvägsstation svänger vi vänster och passerar en järnvägsövergång. Vid trevägskorsningen tar vi av till vänster utefter åkerkanten. Efter kurvan följer man odlingsvägen till höger och håller längs övre åkerkanten med en vacker utsikt över Avan och upp mot byn. Denna del av sträckan är den sämsta cykelvägen och där kan man få dra sin cykel en bit.

VID KÄLKMYRBÄCKRAVINEN följer vi en körväg upp till ett lätt vad över bäcken. Det känns som att vara mitt i vildmarksnatur och där bestämmer vi oss för att fika. Efter detta kommer man upp genom en nedlagd sandgrop och nu är vi ute på Grönlandsvägen. Efter den vägen kan man titta på vackra hästar och vackra vyer över Grönland och Heden. Efter vägen passerar vi också flera kohagar, kalvar och mjölkkor.

EFTER DET kommer vi upp till Grönlandsvägs korsningen och är åter tillbaka i byn.

Avan sett ur olika perspektiv.

ÄLGJÄGARHUSTRUNS VISA

TEXT FÖRFATTAREN ÄR FÖR OSS OKÄND MEN VERSERNA ÄR INSÅNDA AV JÄGARHUSTRUN IRENE BRÄNNSTRÖM SOM KÄNNER IGEN SIG I DELAR AV BERÄTTELSEN.

MELODIN TILL VERSERNA ÄR VÄRNAMOVISAN.

FOTO HARRY HANNU

1. Nu stundar åter de bistra tider
då jägarhustrun som vanligt lider.
Skall jag bli ensam uti mitt bo,
skall gubben skjutas i år måntro?

2. Vi vet att sådant kan hända alla
när jägarblodet det börjar svalla.
Att plocka lingon vid denna tid,
är att förkorta sitt eget liv.

3. En måndagsmorgon uti september
då börjar dagen då allting händer.
Ty älgens saga skall då bli all,
det tror min älskling i alla fall.

4. Fast man är trött så man knappast
lever
så blir man drabbad av denna feber.
Ur sängen tvingas man ta ett hopp,
långt innan solen har stigit upp.

5. Jag börjar packa hans mat och
kläder
sen får man skällning om nåt det
väger.
Jag plockar hop lite smått och gott,
hans jaktlicens och hans gamla
skott.

6. Ibland man faller i djup
begrundan
tänk om licensen har kommit
undan?
Då vore man inte mycket värd,
man fick väl gå ifrån hem och härd.

7. Nåväl, han sticker iväg till skogen
trots att han borde gå bakom
ploget.
Ty jag har en någon illusion
om att bli rik på hans ammunition.

8. Det blir bekräftat när fram på
dagen
han vänder åter från jägarlagen.
Han är minsann inte född med tur,
så han blir vresig och arg och sur.

9. Då får man trösta, ty det är givet
att man ska vara hans stöd i livet.
Du ska nog se lilla gubben min,
att nästa dag då är älgen din.

10. Under dan har han sett det mesta
gamla spår som han tror är färska.
Han gått och lyssnat uti sin nit,
på skott som smullit båd' hit och
dit.

11. Varje år är det samma visa
hans ambition vill jag ändå prisa.
Trots att det slutar på samma vis,
att älgköttsoppan blir av en gris.

Lars Holmqvist och
jämthunden Zeke.

ÄLGJÄGARENS FÖRBEREDELSE

TEXT OCH FOTO HARRY HANNU

Lars kikar ut genom fönstret och drömmer sig bort till jaktskogen.

Vedkaminen står bredvid jaktkojan.

Hampis villaområde står en liten röd- vit stuga på hjul och väntar på att bli transporterad till jaktområdet. Ägare till jaktkojan är Lars Holmqvist, eller Rävajägarn som vissa kallar honom. För den som inte känner Harajägaren, för det kallas han också för, så är han en inbiten jägare. Lars är jägaren som jagar som tillbringar större delen av sin tid med att jaga det mesta i våra jaktmarker. När han för några år sedan skaffade en riktig jämthund, Zeke, vaknade lusten för älgjakt till på allvar.

EFTERSOM LARS JAGAR på olika platser i länet, måste han ha tillgång till en lämplig bostad, varför tanken på en mobil jaktkoja kändes mer lockande än att ha en husvagn som alla andra. Dessutom är den tåligare och mysigare än en skör husvagn.

STOMMEN TILL KOJAN är från början en grön Norrlandsvagn, som man brukar se stå uppställd i skogen för skogsarbetare. Vagnen är sedan tilläggsisolerad för att bättre kunna stå emot kyla vintertid när han eldar i kaminen eller låter den elektriska vattenburna golvvärmen strömma

upp i vagnen. Vi som känner Lars, vet att han inte gillar att frysa! Snarare svettas.

NÄR MAN STIGER IN i vagnen kommer man först till en liten hall som har en järnspis med en fastsatt torkställning ovanför. Därefter kommer man in i själva rummet som i borte änden har en våningssäng och till höger ett stort bord som kommer till användning som köksbord, eller varför inte vardagsrumsbord. Till vänster strömmar ljuset in genom ett spröjsat fönster med gardiner och persienner, ett stänk av huslig prägel som Harajägarn fått med sig i det kvinnliga arvet. Belysningen får han ur ett tolvvoltssystem eller vanlig 220 volts nätspänning.

DET FINNS PLATS för två personer i en våningssäng, är man fler kan man lägga sig på golvet. Efter en dags jakt kan det vara gott med en öl från det kalla kylskåpet i vagnen, medan de fuktiga strumporna och svettiga jaktkläderna torkar ovanför järnkaminen.

LARS BEDÖMER att han lagt ner cirka 100-150 arbetstimmar och ca 20000 kr, men vill gärna framhålla den hjälp han fått av sina kompisar, hjälp som gjort att han kunnat hålla nere kostnaderna.

Fritidsvagnen, som Rävajägarn kallar den, får framföras i max 30 km/tim. Tanken är att fritidsvagnen skall användas vid framför allt älgjakt och kommande skoterturer.

NÄR NI LÄSER DEN här artikeln så har Lasse säkert redan spillt ut sin först kopp kaffe över köksduken och kastat bort det första paret sönderbrända paret strumpor som ramlat ner på kaminen.

Men vad gör det? När man har drömmen om att få skjuta en 20 taggare på ståndsfall för Zeke från fönstret i vagnen en vacker septembermorgon.

Om det är någon som funderar på Lasses finesser och tekniska detaljer så kan ni mejla honom för mer information:

lasse_trapper@hotmail.com

LUDVIGS SKRÄLL!

TEXT OCH FOTO EILERT GEZELIUS

Fotbollsmålvakten och handbollsspelaren Ludvig Hemling från Heden skrällde ordentligt vid ungdoms-DM i friidrott i augusti. Tre DM guld och ett silver blev resultatet då han bara "provade på" ett par av grenarna.

-guldet på 100 meter och diskus var största överraskningarna, berättar Ludvig någon vecka senare. Av bara farten blev det även guld i kulstötning och silver i längdhopp.

Hans resultat i diskus tycker jag är imponerande, med bara tre träningar bakom sig landade skivan på 30,37 meter, betänk då att tvåan i tävlingen landade på 17 m så förstår ni kanske hans överlägsenhet. Ludvig är en naturbegåvning i kastgrenar med en makalös snärt i högerarmen

JAG HAR SJÄLV SETT Ludvig i aktion som målvakt i fotboll. Hans utkast från högerhanden når över halva planen, det är knappt proffsmålvakter slänger lika långt. I hans andra huvudgren handboll har jag också haft nöjet att se när han avlossar högersläggen, efter att målvakterna varit på bollen en gång skakar de i knäveckan och duckar hellre än räddar.

På finalen i 100 m blev det så jämnt att det inte gick att skilja de två bästa åt ens på tusendelar av en sekund så arrangörerna var tvungen att kora dubbla segrare. I kula kom tredje guldet med ett slutresultat på 10,28. I längd slutligen fick han nöja sig med silver.

LUDVIGS PRESTATION under ungdoms-DM är fantastisk. Särskilt då mot bakgrunden att han jobbade hela lördagen med Lilla-VM i fotboll.

-Jo jag var grillgubbe med pappa. Mellan hamburgerstekningen sprang jag in på Björknäsvallen och körde mina grenar, sen tillbaka till grillningen ett par timmar och sedan

ut till nästa gren, berättar Ludvig och småler. En något annorlunda uppladdning än de övriga, ändå blev resultatet tre guld och ett silver. Ganska fenomenalt i mina ögon!

-Vad räknar du till din egentliga huvudidrott, undrar jag.

-Fotboll, kom det blixtnabbt och faktum är att han där är på god väg in i länslaget för sin åldersgrupp. Däremot är han lite tveksam till att fortsätta med handbollen där han även tagit ett DM guld med Hornskroken.

-kanske kör jag i stället friidrottsträningar i vinter, men jag vet inte riktigt ännu, vi får se hur det blir.

PERSONLIGEN TROR JAG han kan bli hur bra som helst i alla kastgrenar. Han har styrkan, explosiviteten och en enorm vilja till att bli bäst. Att han dessutom har snabbhet i kroppen visar finalen på 100 m. Där sprang Ludvig jämnt med en specialist, som tränat i fem-sex år, i sitt första försök.

Ludvig Hemling med händerna fulla av medaljer efter att på skoj ha testat ett par friidrottsgrenar vid DM. Vad männe bliva?

Surströmming på Hedgården

Närmast kameran ser vi Berit Lindström och Laila Munkestam.

Surströmmingen hör som bekant sensommaren eller hösten till. Denna surströmmingsfest arrangerades samma datum som tidigare år men varken sensommar eller höst märktes av utan det var strålande sol och högsommarvärme.

TEXT ANITA WIKSTRÖM OCH MÁNICA BRÄNNSTRÖM FOTO LENNART WIKSTRÖM

Hedens byamän har som tradition att arrangera en årlig surströmmingsfest för de som bor i bygden. Det gjorde de även detta år och till den festen kom det drygt 40 personer.

DET PROVSMAKADES både Röda Ulven, Oskar, Kallax och Guldfisken, som vanligt tyckte alla olika beträffande smak och konsistens. Arrangörerna ville inte ta på sig att utse en vinnare för risken av en surströmming i brevlådan. De som inte vågade sig på en surströmming bjöds på sill eller rostbiff. Stämningen var hög och häftet med sånger och snapsvisor kom fram. Harry Hannu och Christer Hägglund var det som tog sig ton och drog med sig alla andra.

EFTER MATEN FICK GÄSTERNA kaffe, the eller läsk och hembakt fikabröd. Det var äppelmarängkaka med vaniljvisp.

Tore Lindström och Annicka Häggström trivdes i surströmmingsdoften.

EN DAG I HÄSTVÄG

Den 26 augusti var det sto och unghästpremiering på Björknäs herrgård utanför Kalix. Det var mycket hästar anmälda och många raser representerade. Allt från de ädla halvblodshästarna till de mer bastanta bruksnordisarna. Alla entusiastiska hästägare bar på samma önskan om att just deras häst skulle lyckas, få bra poäng och bli en "första klass".

TEXT & BILD ELIN JÄRNBERG

Den 9 juni föddes vårt lilla föl Bell Amie. Jag och min man hade vakat i stallet i skift i över 15 dagar innan hon väl behagade komma ut. Men det var jag som fick vara med under själva fölningen. Det var en otrolig upplevelse som jag inte hade velat vara utan.

Vi älskade henne från första stund, hon har alltid varit väldigt social och i våra ögon en riktigt fin häst, men nu var frågan vad skulle de kritiska hästdomarna på premieringen tycka om henne....

DET HADE VARIT en lång förberedelse med mycket träning för fölet ett gå i grimma och grimskaft. Folk hade tipsat oss om att träna innan premieringen för att uppnå ett gott resultat. Hon skötte sig helt exemplariskt hemma, inga problem. Vi hade till och med anmält oss till en förträning för att kunna träna ytterligare.

Förträningen var även den på Björknäs herrgård. Problemet var bara att Bell Amie inte ville gå in i hästtransporten.. Vi försökte med alla möjligt trix för att locka in henne men hon var istadig som en gammal åsna. Till slut började det bli riktigt stressigt om vi skulle hinna och min man tålamod sviktade så han tog henne under armen och formligen bar in henne.

DAGEN INNAN premieringen fick Bell Amie ta sin första dusch och sedan skulle manen knoppas (små flätor som rullas ihop till knoppar och fästes med gummiband). Lite pälsglans på det och sedan var hon redo att möta morgondagens prövning.

DET VAR ETT NERVÖST gäng som styrde kosan till premieringen. Inte minst husse och matte.

Det smittade av sig på Bell Amie

som blev förvandlad till en cirkushäst som stod på bakbenen och gjorde andra krumelurer inför publiken och domarna. Vi hade tur, för domarna tyckte tydligen om henne i alla fall.

Lättade kunde vi konstatera att vår lilla fölunge hade fått ett första pris och blivit ett klass 1 föl. Men hur det än hade gått så hade det varit samma fina häst ändå.

Leif "Loket" Olsson är något av ett proffs i "utroparbranschen".

Den 15/7 hade Hedens IF världspremiär med Nattbingo på Olympia med Leif "Loket" Olsson som årlig återkommande utropare. En höjdare enligt spelare och arrangörer. Det tyckte även "Loket" som meddelade publiken att han gillade arrangemanget.

BINGON STARTADE kl 21 med att alla provade sina biltutor. En härlig kvällssol lyste över det stora antalet spelare som hade kommit. Lite senare hade man även åskådare ovanifrån det var några skärmseglare med motor på ryggen som cirklade en stund ovanför fotbollsplanen.

DET VAR ÄVEN en hyllning av Bertil Ahlman som slutar efter 41 år och 1600 bingoskvällar, som utropare. Han kvarstår som rådgivare och reservutropare om det skulle behövas någon gång. Tage Malm slutar av hälsoskäl efter massor av år som ansvarig för högtaleri och Walkie Talkie. Ragnar Nyström blir Tages efterträdare. Nattbingon avslutades kl 01.15 med en stor måne lysande över bingosällskapet och ca 600 som tutar och tackar "Loket" och arrangörer.

Nedan ser vi Olympia fylld med bilar och åskådare.

Stationskarl
John Bernhard
Johansson.
Box 461, Hedsvedjan.
Boden.
Tel. 6580.

Fastigheten uppfördes 1936 och inrymmer två lägenheter, den ena om 2 rum och kök och den andra om 1 rum och kök. På tomten finnes också ett gårdshus som inrymmer 1 rum och kök. Taxeringsvärdet är 6.000 kr. och brandförsäkringsvärdet 20.000 kr. Tomtarealen uppgår till 1.300 kvm. J. B. Johansson är ledamot av taxeringsnämnden, Konsumtionsföreningen i Boden med omnejd samt av Svenska Järnvägsmannaförbundets avdelning 126. Han är anställd vid S. J. sedan 1918 samt ordinarie stationskarl sedan 1936.

John Bernhard Johansson är född den 11 juni 1896, son till ban- och byggnadsarbetaren Johan August Olofsson o. h. h. Anna Lovisa Olofsson, samt gift med Svea Altea Ingeborg Olsson, född den 27 februari 1887, dotter till hemmansägare Albert Olsson o. h. h. Barn: Brage, född den 16 september 1914, och Ellen, född den 7 december 1919.

HEDEN N:o 2⁶⁶, Hedsvedjan

Ägare: Henrik Lindqvist och Agneta Johansson, barn: Johanna 9 år och Joel 3 år.
Adress: Hedsvedjevägen 14,
byggår: 1936.

Köp: 2004, säljare: Gunilla och Marianne Carlsén,
Södertälje, Flädie.

Tidigare ägare: Brage och Kerstin Carlsén.

TEXT LARS SUNDSTRÖM Heden N:o 1 "Perols" (tel 65028 för rättelser och tillägg)

FOTO PEDER BERGQUIST samt bild ur Svenska samhällen 1943

Huset är sig ganska likt om vi jämför bilderna ovan. Det vänstra är ifrån 2006 och det högra från 1943. Men vissa förändringar måste till, bland annat bygger Henrik just nu ett nytt garage.

Brage Carlsén (f.1914-09-16) växte upp i Mjedsjön. Hans far, August Albin Karlsén (f. 1887-02-03, dog i lungshot den 30/12 1918. Hans mor, Svea Altea Ingeborg Karlsén f. Olsson (1887-02-27) gifte om sig den 29/5 1921 med förrådsarbetaren John Bernhard Johansson (f. 1896-06-11).

KERSTIN KARLSÉN: (f. 1925-05-31) härstammar från Heden N:o 1, Perors, på mödernet. Hennes mor Ebba föddes "isi Perors" där undertecknad bor. Kerstin växte upp "isi Grem" i Hedsvedjan N:o 2 76. Fader: Gustaf Johansson.

**2006-07-29,
Klassträff
efter 51 år.**

Från vänster främre raden: Britt-Marie Ahlman, Irma (Andersson) Möller, Margareta (Nyberg) Landström, Solveig (Nyberg) Glimsell, Siv (Kristoffersson) Svensson, Roland Olofsson.
Bakre raden: Karin (Perttu) Lundgren, Mona (Johansson) Jansson, Gustav Rutström, Kåre Andersson, Kerstin (Lundqvist) Morsing (hon är skymd), Elsy (Enström) Lundström, Gerhard Flodström, Emil Jakobsson, Nils-Erik Berglund, Lennart Malmhund.
Doris (Englund) Burén saknas på bilden.

BLI MEDLEM IDAG!

och se till att
HEDENBLADET
kan leva vidare!

*Hedens
byautveckling*

Medlemsavgiften i Hedens byautvecklingsförening är 50:-/år för enskild och 100:-/år för familj.

Bankgironummer:
5244-7802.

Du kan själv fylla i ett inbetalningskort
eller betala via din Internetbank.

Hedens byautvecklingsförenings styrelse.

Bodforsen på 1930-talet

Byn är belägen på Luleälvens södra strand c:a en kilometer nedströms Hedenbron.

TEXT OCH FOTO BENGT BERGMAN

Strax utanför befästningsanordningarna nedströms bron byggdes Hedenkaféet som under hela min uppväxttid ägdes och drevs av Alva Nyström, på sin tid en framstående skidlöperska och på något sätt hemmahörande i släkten.

Kaféet var ett populärt utflyktsmål för bodensarna men framför allt för rekryterna på I 19 och A 5. Brödet bakades i bageriet tvärs över vägen och där kunde vi barn för några ören få köpa en påse trasiga kakor. För att hålla den nödvändiga kylan till alla ingredienserna fanns en iskällare i anslutning till bageriet. Isen till den togs upp ur älven i "nybondsedan" på vintrarna och lades i en stor sågpåns täckt stack utanför iskällaren.

På kaféets baksida ut över älven fanns en terrass i två våningar. Sommartid var den naturligtvis mycket populär bland gästerna. Där förekom även danskvällar.

VÄGEN LÖPTE LÄNGS älven och efter "Lillstina- och Storstinabackarna" var man framme vid den första gården som byggdes och ägdes av mormors äldste bror Nils Johan Johansson på en tomt som Johan Aron reserverade vid försäljningen till Petter och Maria (mormor). I en skogsbacke mitt emot byggde Elin (moster) och Albrekt Markström sitt hus något av de första åren på 30-talet.

Nästa byggnad var vårt föräldrahem. Sedan följde Eriksson hägna (kohage)

där vi barn tjänade våra första slantar som grindpojkar och -flickor. Bortom den andra grinden hade stenhuggare Vilhelm(?) Andersson sitt stenhuggeri dvs den plats ute i det fria där han satt dagarna i ända. Det var mest stensocklar och gravvårdar. Jag tillbringade åtskilliga timmar med att se hur han slog loss stenflisor för att forma sina alster. Han och hans söner Göte och Harald ägnade också en hel del tid åt fisket i forsen.

I nästa hus bodde tant Grönlund och om henne vet jag inte något mer än att hon under några år i slutet av 30-talet hyrde ut övervåningen till familjen Nordlund vars yngste son Torsten blev min bästa vän under alla de år jag bodde kvar i Bodforsen.

Primus Morat med fru och son bodde i ett litet rött hus strax bortom tant Grönlunds gula. Bodforsens Trädgård med stort T ägdes och sköttes av Fröken Palmkvist som bara bodde där på somrarna. Hade man riktigt tur kunde man bli inbjuden att smaka på hennes smultron.

Byns största gård Erikssons sköttes av Ankan Anna med hjälp av sönerna Ture och Göte samt dottern Frida.

De två sista gårdarna beboddes av bröderna Oskar Olovsson och Artur Johansson.

NÅGRA SOMMARSTUGOR måste också nämnas: När man gått uppför "Storstinabacken" så hade man ner mot älven ett rött tvåvåningshus som ägdes av Begravningsentreprenören

Synnergren och hans hustru Sara allmänt kallad Spirella (hon färdades runt i byarna och tog upp beställningar på spirellakorsetter). Deras son, den nybakade fänriken Stig hade jag ibland sällskap med när jag cyklade till skolan. Han blev sedermera Överbefälhavare.

VID ÄLVEN NEDANFÖR Nils Johans hade baningenjören Bylund sitt sommarnöje Deras två pojkar Nils och Björn var under många somrar mina lekkamrater. Det enda bekymmer vi hade var att deras far krävde att innan de fick leka så måste de pumpa upp vatten till trädgårdsbevattning och disk i ett jättestort träkar som fanns ovanpå en redskapsbod. Jag minns att det krävdes minimum 1.500 pumpslag. Rakt nedanför vårt hus mellan älven och våra ägor byggde fanjunkare Gunnar Kruuse och hans hustru Dagmar (dotter till Erikssons) en sommarstuga som senare såldes till Sjuksköterskeföreningen vid Garnisonssjukhuset till nöje för traktens ungarlar. På torpets ägor i hörnet nedströms mot älven köpte Byggmästare Hedqvist en tomt och byggde sig ett mellanting mellan villa och sommarstuga (H. var morbror Albrekts arbetsgivare). Den köptes senare av FCO (Fackliga CentralOrganisationen).

Fler hus byggdes både för permanent boende och sommarnöjen men de kom senare.

Ursprungligen var det ett litet torp vid Luleälvens södra strand en kilometer nedströms Hedenbron. Till höger: Hemgården i Bodforsen, bild tagen i slutet av 1930-talet.

BESKRIVNING AV TORPET HEDEN 3:10 i Överluleå.

Mitt och mina fyra syskons hem var ursprungligen ett litet torp under Heden nr 3 i Överluleå socken beläget vid Luleälvens södra strand en km nedströms Hedenbron. Det byggdes av vår mors morfar Johan Aron Nilsson.

I ett köpebrev daterat den 1 nov 1862 kan man läsa :

"Till drängen Johan Aron Nilsson i Heden överlåter och försäljer jag utav min hemmansdel Nr 3 åtta geometriska tunnlands vidd odelbar mark nu skogbeväxt vid östra sidan utmed forsen för en oss emellan överenskommen köpesumma fyrahundra riksdaler riksmünt jämte 8 dagsverken årligen, Isak Nilsson, Heden"

På detta köpebrev erhåller Johan Aron Nilsson Lagfart vid lagtima höstting i Överluleå Häradsrätt den 23 dec 1863.

FÖRST 1884 DEN 6 OKT företogs den lantmäteriförrättning som krävdes för att fastställa torpets gränser. Då hade äganderätten till stamhemmanet övergått till Gällivare Aktiebolag. Vid förrättningen visade det sig att den tillgängliga marken vid torpet inte räckte till de avtalade 8 tunnland varför ett fyllnadsskifte fordrades det blev den sk Lindströmsgården (som vi kallade Stina-gården).

Byggnaderna uppfördes av J A Nilsson i klassisk norrbottnisk stil

en parstuga, en bagarstuga med härbre, Ladugård och loge. En brunn grävdes vid ladugården 7-8 m djup. För att hämta upp vattnet användes en sk brunnssvingel. Från brunnen gick en träränna in i ladugården, vattnet hölls från brunnshinken i rännan och rann ner i en tunna inne i ladugården.

Ibland önskade jag att det hade funnits en likadan ränna in till köket för jag fick ofta bära in vatten (och ved) till köket!

ETT FÖRSÄKRINGSDOKUMENT från 1918 ger följande beskrivning:

"Manbyggnaden uppförd å 60 cm hög stenfot av furutimmer i en våning under tak av spån. 13 m 96 cm lång 6 m 24 cm bred inom knutarna. 4 m 80 cm hög från stenfoten till takbandet med brotrappa och bro, förstuga och 4 inredda rum.

Byggnaden som är utvändigt ej brädfordrad befinnes uti gott skick" (värderades till 2.500 kr). Huset var omålat med synliga knutar. I den knuttimring som fanns till vänster om ytterdörren stoppade jag in mina önskelistor till jultomten innan jag av mina äldre kusiner blev upplyst om sanningen.

INNANFÖR DE VANLIGA par-ytterdörrarna fanns i förstugan en dörr till vänster in till förstukammaren och till höger dörren in till köket. Köket upptog husets hela bredd (det som efter senare ombyggnader var sal och

sovalkov) Såvitt jag minns fanns det fönster på de tre ytterväggarna. i det vänstra hörnet ner mot älven fanns en öppen spis som så småningom fick en järnspis inmurad. Intill spisen fanns en dörr in till kökskammaren som vintertid inte var uppvärmd annat än vid de stora helgerna och när det fanns främmande i huset.

Det 4:e rummet var ganska ovanligt. Det saknade dörr eller annan förbindelse med det övriga huset. Enda ingången var genom fönstret det sägs att det var för att hustrun Maja Kajsa- mamas mormor- inte skulle komma in dit. Enligt de uppgifter jag fått användes det av Petter Nilsson som snickarum (om det haft samma funktion för Johan Aron är okänt). Som pojke var jag ofta inne i rummet och förvånades över alla gamla verktyg som fanns där inne. Vid ombyggnaden 1936 slängdes det mesta ut på backen och brändes.

EFTER OMBYGGNADEN 1936 fick huset en helt annan planlösning. Ytterdörren var kvar på samma ställe men inne i farstun kom man rakt fram till en hall (fd kökskammaren) längst bort till vänster i hallen var dörren till köket (fd snickarummet) Köket hade kökspanna och järnspis, dörr till farstukammaren och källarlucka.

Det gamla stora köket delades så att en mindre sovalkov avdelades vid väggen mot älven.
(forts. nästa sida)

Hemgården i Bodforsen i mitten av 1940-talet.

Den försågs med en nymodighet-skjultörr. Resten av det gamla köket blev finrum eller sal som det hette då.

Huset fick liggande brädfordring som rödfärgades.

I en senare ombyggnad i början på 40-talet inreddes en lägenhet på övervåningen med trappa upp från farstun. Där bodde en tid Bertil Eriksson och hans familj. Under halva huset grävdes källare med plats för pannrum, vedförråd och matkällare.

Den liggande brädfordringen ersattes med en stående och färgen byttes till gulbeige och takets spåntäckning ersattes med tegel.

DEN GAMLA LADUGÅRDEN revs och i stället byggdes vedbod, dass och förrådsbod. Den senare vinterbonades och försågs med en vedspis. Där bodde flera av Frans Bergmans syskonbarn när de under krigsåren arbetade på tvättinrättningen på I 19. Den byggnaden flyttades sen till en plats bakom bostadshuset.

Ett mindre bostadshus uppfördes också på tomten i början på 40-talet. Det innehöll rum och kök. I källaren fanns bastu och tvättstuga.

Sommaren 1948 när vår son Anders var nyfödd bodde vi där.

Fram till 1962 när Frans Bergman dog skedde inga förändringar. Fastigheten fanns kvar som dödsbo under ett par år men såldes sedan till Vattenfall som då planerade byggandet av Bodens kraftstation men eftersom strandrätten var undantagen vid Johan Arons köp blev priset blygsamma 50.000:-kronor.

Huset revs och ersattes med en modern villa som blev bostad för Vattenfalls platschef.

PÅ ANDRA SIDAN BYVÄGEN, från bostadshuset räknat låg bagarstugan sammanbyggd med häbbret. Mellan dessa fanns en kammare med ingång från bagarstugans farstu. Sommartid var den min och min mors bostad, mormor låg i bagarstugan. Bredvid bagarstuga låg en liten köksträdgård. På baksidan av kammaren fanns en slipsten.

Häbbret var en spännade men förbjuden lekplats när jag var liten. På loftet fanns många okända och fantasieggande ting samlade. Inte minst sådant som mormors syster Amanda Shaw haft med sig eller sänt i paket från Kanada. Snäckor, konstiga glasögon, en betraktningsapparat som gjorde vykort tredimensionella, kafferostar och många andra ting.

Själva häbbret hade mjölbingar, skåp och lådor där husets behov av matvaror förvarades. Där fanns margarinlådan, sockertoppen (som senare ersattes med sockerlådan), olika sorters mjöl. En stor låda för det tunnbröd som bakades i bagarstugan hörde också till häbbrets inredning. På baksidan hade vi den obligatoriska slipstenen.

TILL HUSET HÖRDE en liten ladugård med plats för några kor, en gris och höns. Den var byggd just där slutningen ner mot älven började så att gödselstaden fanns under och nedanför ladugården. När moster Elin och hennes Albrekt byggde sitt hus fick de med sig den enda kvarvarande kon och hönsen. Därefter stod byggnaderna tomma (sånär som på alla spännade redskap och maskiner som jag och mina kamrater kunde undersöka). Till ladugården hörde förstås också en loge och ett lider. Vilken lekplats vi hade!

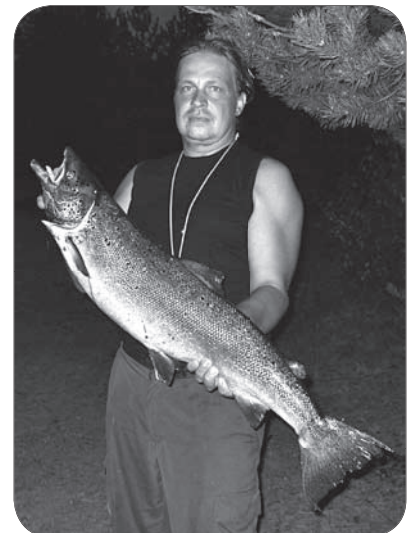
FISKAR FRÅN BODFORSEN

Foto: Robert Westin, Arctic Fishing.

Staffan med en lax på 9,7 kg

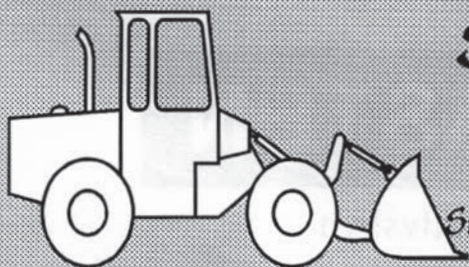

Jukka har just fångat en lax på 7560 gram.

Juahn Repo med pannlampa och en 5,2 kilos öring.

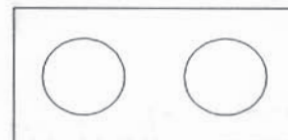
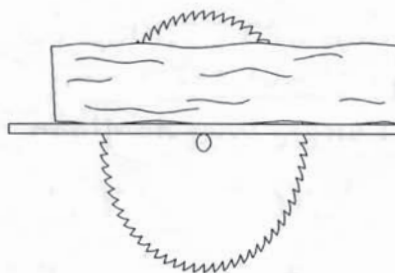

Söderström Hans

Traktorrörelse

Snärvägen 4 961 44 Boden 0921-65400

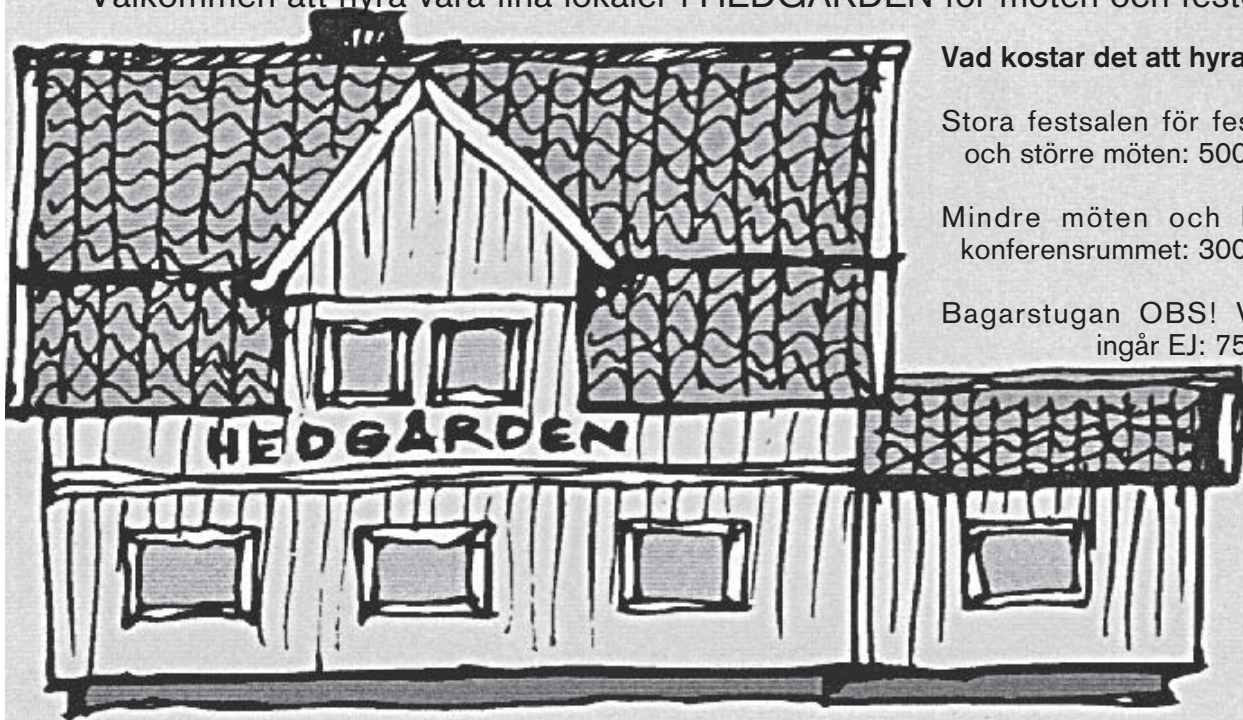
Tillverkning
av takspån

Legosågning
och klyvning

Timmerdass
med sticktak

-Du hittar oss i Hedsvedjan eller på fax 0921-65580

Välkommen att hyra våra fina lokaler i HEDGÅRDEN för möten och fester.

Vad kostar det att hyra?

Stora festsalen för fester
och större möten: 500 kr.

Mindre möten och lilla
konferensrummet: 300 kr.

Bagarstugan OBS! Ved
ingår EJ: 75 kr.

Boka tid med Berndt Lundström tel. 650 62

HEDENS BYALAG

BONDSKAN LEVER VIDARE

En stärkande älggryta fick vi till livs i Valvträsk, där makarna Engström mot förhandsbeställning ordnar mat.

Det är nu flera år sedan Hasse Söderström och Ragnar Nyström drog igång kvällskurser med Överluleå-bondska. Den som förr talades allmänt i våra byar, Heden, Hamptjärns Moran, Hedsvedjan och Trångfors.

TEXT OCH FOTO EILERT GEZELIUS

Ni vet väl om att Hedsvedjan och Trångfors gammalt tillbaka enbart gick under beteckningen "Läkodden" eller om ni så vill Långguden på svenska. Min mormor som blev 97 år använde bara begreppet "läkodden" när hon levde, så det gällde att fort bli tvåspråkig i unga år för att hänga med och då menar jag inte Engelska och Svenska. I mitt hem där jag växte upp flödade bondska mellan min mor, mormor, moster och morbror. Men pappa som kom från Brännberg sa inte ett ord på bondska, men han begrep allt. Likaså min yngste morbror. Han begrep allt men vägrade prata bondska. Det var nog inte bara i mitt hem alla var tvåspråkiga, men tyvärr håller den genuina bondskan på att försvinna. Vi är några entusiaster som försöker förkovra oss själva. Förhoppningsvis skall vi klara av att få den på pränt också.

ALLT NOG. Varje år vid terminsavslutning genomför detta illustrera gäng en liten resa i Norrbotten för att studera lite kulturellt inslag. I år styrdes resan till Laxholmen i Edefors och likaså gamla ångbåtspiren från den tid när älven flödade fritt och båtar åkte mellan forsarna. Därefter körde vi nordöst ut och landade i något som heter Rikki-Dockas i utkanten av vår kommungräns. Där finns välbevarade byggnader kvar, väl värda ett besök och en begrundan på de människor som bodde där en gång, cirka två mil från närmaste granne. Resan avslutades i Valvträsk där makarna Engström lagat i ordning lunch med älggryta. Det var så gott att grytorna tömdes till sista smula.

JAG MÅSTE FÅ TA TILLFÄLLET i akt och förmedla en rolig historia på Överluleåbondska:

Murarna Artur och Fingal skröt för varandra om hur duktiga de var på att mura upp en skorsten.

-Ja jö fa da ållti follt dräg ini meurstokkan, skröt Fingal. Artur funderade en stund innan han svarade.

-Ja he sko jö bara säj, att ini meurn jö djärrd in i feuse blöy he sodant dräg att kåoråmpen stodd rett opp, å meurn jö djärrd ini båoningsheuse, da fikk tjällinga hull öj kjåoltöyge för å åt vöys bärärsle.

Översättning:

-Ja jag får då alltid fullt drag i mustockarna, skröt Fingal.

-Ja det skall jag bara säga. Att i muren jag gjorde i ladugården blev det sådant drag att korumporna stod rätt upp och i muren jag gjorde i boningshuset, då fick gumman hålla i kjoltyget för att inte visa bararslet.

Länst upp: Här har deltagarna gjort paus på gamla ångbåtspiren i Edefors.

Mittten: Halvhalt för fikapaus vid Laxholmen i Edefors.

Längst ner: Långt in i skogen, miltals till närmaste granne hittade vi Rikti-Dockas. Här bodde och verkade folk under första hälften av 1900-talet.

EN ANNAN HISTORIA på hur man kan missuppfatta det man ser.
Mamman till sin lille son.

-Bo râolit att do kot våra säms ve hon Olle!

-Åt våra ve säms!

-Men jö sa jo djöno fönschtre huri do gå hån Olle i mintgott...

-Åt vär he i mintgott, he vär ein borta Olles framtenner.

Översättning:

-Vad roligt att du kan vara sams med Olle!

-Inte är vi sams!

-Men jag såg ju genom fönstret hur du gav Olle en minkaramell.

-Inte var det en mintkaramell, det var en av Olles framtänder.

Fredagen den 18 augusti var Hedenbladet bjuden på tjejträff i Forsgården. Arrangörerna till denna kväll var Christine Vesterlund som visade Oriflames många artiklar, Katarina Nooj som visade kläder för mor och barn från me & i och Åsa Johansson som visade smycken från Z & R. Christine, Katarina och Åsa vet att tjejer vill träffas, prata, äta, bli ompysslade och få veta hur man drar fram det snyggaste hos sig själv. Idén till tjejkväll kom av att det i Heden anordnats olika träffar som visat sig vara lyckade och de ansåg att även Trångfors tjejer kan träffas och ha trevligt hemavid.

DE ANNONSERADE på lokal -tv, satte upp lappar på daghem och använde "mun till örat" metoden för att få så många som möjligt att intressera sig och anmäla sig till kvällen. Det var många modemedvetna tjejer

som hade lockats dit. Det kom ca: 35 - 40 tjejer i olika åldrar för att titta på smycken, kläder och smink. Dessa fick även se hur de på bästa sätt gör sig så vackra med hjälp av dessa varor.

DÅ VI KOM IN såg vi att ena långsidan i festlokalen var fylld med Oriflame - produkter som nagelvårdsprodukter, smink, hårvårdsprodukter, parfym mm. Det fanns till och med ett litet bord med herrprodukter. På kortsidan fanns det vackra smycken, som glittrade och glänste. Mitt i rummet fanns kläder upphängda på en stång. Det var övervägande barnkläder men även ett och annat klädesplagg för mamma. Till papporna fanns det ett par strumpor med trycket "discoapor" att köpa. Vid andra långsidan var det dukat med långbord och en salladsbuffé fanns att hämta i köksdisken. De serverade rött eller vitt vin att dricka,

men för den som ville fanns det även alkoholfria alternativ.

EFTER LITE MINGEL satte sig alla till bords och Christine presenterade kvällens program. Trivsselfaktorn var hög och man kunde höra ett glatt småprat under maten.

Medan tjejerna åt sallad, bröd och drack vin eller annan dryck visade Katarina upp klädsortimentet från me & i. Hon kombinerade olika plagg och gav tjejerna många nya idéer. Hon visade även hur fint det är då mor och barn matchar i kläder då hon och sonen Adam, 5 ½ månad, hade samma mönster och tyg i sina kläder. Adam visade en body medan mamma visade en tunika. Adam var förövrigt enda killen som tilläts på träffen. Katarina berättade att det var två mammor som från början startat detta klädföretag och att det fanns 5 återförsäljare i Lule-Boden området.

35 SNYGGGA TJEJER OCH ADAM

TEXT OCH FOTO ELIN JÄRNBERG OCH MÅNICA BRÄNNSTRÖM

Åsa, Christine och Katarina.

Det var tuffa kläder med glada färger och av god kvalitet. Prislappen låg lite över Lindex och de stora klädkedjorna men under exempelvis polarn och pyret.

EFTER SALLAD BLEV DET KAFFE med dopp och Christine började demonstrera oriflame -produkterna och samtidigt visa hur man sminkar sig för att uppnå ett snyggt resultat.

Tjejerna satt tysta och koncentrerade medan Christine berättade kring de olika produkterna samtidigt som hon sminkade Margaretha Malmgren som njöt av fulla drag. Oriflame har enligt Christine 600 olika produkter med ca 200 nya produktlanseringer per år. Hon hade med sig 4 resväskor med smink, parfym, krämer och mycket annat. Christine berättar att hennes dröm är att arbeta i en kosmetikabutik men att detta med smink för tillfället är en hobby.

Åsa berättade kring Z & R smyckena, var de kommer ifrån och vad de är gjorda av. Hon talade även om att de handgjorda smyckena inte går att köpa i butik utan endast vid hemförsäljning. Åsa åker hem till folk och säljer men hon brukar även ställa ut på mässor, som nu senast under Nolia mässan.

KVÄLLEN AVSLUTADES med att tjejerna åter minglade, kände, provade och somliga införskaffade sig någon viktig pinal, som exempelvis ett nytt läppstift.

Priset för att delta denna kväll var 40 kronor och Christine säger att om det visar sig att detta var lyckat så kommer det att arrangeras fler sådana kvällar i Trångfors.

Vi diskuterade även med Christine kring en "gör om mig" kväll där man

stilar om en person. Christine är intresserad av att sminka. Vi behöver då en som klär och en som friserar.

Vill ni nå Christine, Katarina eller Åsa så kan ni nå dem på:

Christine - kicki.westerlund@egonet.se, 070-22 55 948

Katarina - katarina.nooij@meandi.se, 070-396 11 87

Åsa-asa-j@telia.com, 070-367 40 90

Mamma och barn, Katarina och Adam, med likadana kläder!

“det snyggaste hos sig själv”

Egonet AB levererar Internet i Trångfors, Hampis och Heden.

Vi har ambitionen att vara både billigare och bättre än konkurrenterna.

Med en lokal leverantör i området säkerställs god tillgång till service och support.

Vi stöder aktivt föreningslivet inom området

Kontakta gärna Egonet AB för aktuella uppgifter om pris och hastigheter.

Maila till: egonet@egonet.se

Ring 070-5441530

www.egonet.se